DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)
8. juni 1995 *

I sag C-389/93,

angående en anmodning, som Verwaltungsgericht Frankfurt am Main (Tyskland) i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Anton Dürbeck GmbH

mod

Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 19, stk. 1, litra c), i Rådets forordning (EØF) nr. 404/93 af 12. februar 1993 om den fælles markedsordning for bananer (EFT L 47, s. 1) og af artikel 2, litra c), i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1442/93 af 10. juni 1993 om gennemførelsesbestemmelser for EF's importordning for bananer (EFT L 142, s. 6),

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, F.A. Schockweiler (refererende dommer), og dommerne G.F. Mancini, C.N. Kakouris, J.L. Murray og G. Hirsch,

* Processprog: tysk.

generaladvokat: M.B. Elmer
justitssekretær: ekspeditionssekretær H.A. Rühl,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— Anton Dürbeck GmbH ved advokat U. C. Feldmann, Köln

— den tyske regering ved Ministerialrat E. Röder og Regierungsrat B. Kloke, begge Forbundsøkonomiministeriet, som befuldmægtigede

— den spanske regering ved Director General de Coordinación Jurídica e Institucional Comunitaria A. J. Navarro González og Abogado del Estado del Servicio Jurídico del Estado ante el Tribunal de Justicia R. Silva de Lapuerta, som befuldmægtigede

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved U. Wölker, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 2. februar 1995 er afgivet mundtlige indlæg af Anton Dürbeck GmbH ved advokaterne U. C. Feldmann og G. Meier, Köln, af den tyske regering ved E. Röder, af den spanske regering ved R. Silva de Lapuerta og af Kommissionen ved U. Wölker,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 23. marts 1995,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 5. august 1993, indgået til Domstolens Justitskontor den 12. august 1993, har Verwaltungsgericht Frankfurt am Main (Tyskland) i medfør af EØF-traktatens artikel 177 stillet Domstolen fem præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 19, stk. 1, litra c), i Rådets forordning (EØF) nr. 404/93 af 13. februar 1993 om den fælles markedsordning for bananer (EFT L 47, s. 1, herefter benævnt »rådsforordningen«), og af artikel 2, litra c), i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1442/93 af 10. juni 1993 om gennemførelsesbestemmelser for EF's importordning for bananer (EFT L 142, s. 6, herefter benævnt »gennemførelsesforordningen«).

2 Ved rådsforordningens afsnit IV er der indført en ordning for samhandelen med tredjelande og åbnet et årligt toldkontingent for indførsler af tredjelandsbananer og såkaldte ikke-traditionelle AVS-bananer.

3 Forordningens artikel 19, stk. 1, bestemmer følgende:

»Toldkontingentet åbnes fra den 1. juli 1993 med følgende procentsatser:

a) 66,5% til erhvervsdrivende, der har markedsført tredjelandsbananer og/eller ikke-traditionelle AVS-bananer

b) 30% til erhvervsdrivende, der har markedsført EF-bananer og/eller traditionelle AVS-bananer

c) 3,5% til erhvervsdrivende, der er etableret i Fællesskabet, og som siden 1992 er begyndt at markedsføre andre bananer end EF- og/eller traditionelle AVS-bananer.

[...]«

4 I artikel 15, stk. 2, nr. 5), i rådsforordningen defineres udtrykkene »markedsføre« og »markedsføring« som »markedsføring i alle led med undtagelse af produktets overgang til den endelige forbruger«.

5 Ved rådsforordningens artikel 20 bemyndiges Kommissionen til at vedtage gennemførelsesbestemmelserne for udstedelse af importlicenser og betingelserne for overdragelse af disse.

6 Gennemførelsesforordningens artikel 2 bestemmer følgende:

»For andet halvår af 1993 åbnes der et toldkontingent på:

a) 665 000 tons for den kategori af erhvervsdrivende, der før 1992 har markedsført tredjelandsbananer og/eller ikke-traditionelle AVS-bananer, jf. ... i [rådsforordningen], i det følgende benævnt 'kategori A'

b) 300 000 tons for den kategori af erhvervsdrivende, der har markedsført EF-bananer og/eller traditionelle AVS-bananer, i det følgende benævnt 'kategori B'

c) 35 000 tons for den kategori af erhvervsdrivende, der fra 1992 eller senere er begyndt at markedsføre andre bananer end EF-bananer og/eller traditionelle AVS-bananer, i det følgende benævnt 'kategori C'.«

7 Forordningens artikel 3, stk. 2, bestemmer følgende:

»Virksomheder, der driver engros- og detailhandel, betragtes ikke som erhvervsdrivende, hvis de kun udøver denne aktivitet.«

8 Forordningens artikel 13 tillader, at erhvervsdrivende i kategori A og B overdrager de rettigheder, der følger af importlicenser, til erhvervsdrivende i kategori C, men forbyder erhvervsdrivende i kategori C at overdrage rettigheder til erhvervsdrivende i kategori A og B.

9 Artikel 2, stk. 2, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1443/93 af 10. juni 1993 om overgangsforanstaltninger vedrørende anvendelse af EF's importordning for bananer i 1993 (EFT L 142, s. 16) bestemmer, at erhvervsdrivende i kategori C før en bestemt dato lader sig registrere hos en medlemsstats kompetente myndigheder, og at disse underretter Kommissionen om antallet af registrerede erhvervsdrivende.

10 Anton Dürbeck GmbH indførte i perioden fra 1992 til juni 1993 tredjelandsbananer og ikke-traditionelle AVS-bananer til Fællesskabet. Efter ansøgning blev selskabet registreret i juni 1993 af Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft (Forbundskontoret for Ernæring og Skovbrug) som erhvervsdrivende i kategori C, og selskabet fik tildelt en vis mængde bananer for andet halvår af 1993.

11 Selskabet anfægtede samtlige afgørelser om tildeling og samtlige importlicenser, som allerede var truffet, henholdsvis udstedt af Bundesamt, for Verwaltungsgericht Frankfurt am Main.

12 Under sagen gjorde selskabet gældende, at kun erhvervsdrivende, som allerede har indført bananer, før de indgiver deres ansøgning, kan gøre krav på at blive anerkendt som erhvervsdrivende i kategori C i gennemførelsesforordningens artikel 2, litra c)'s forstand. Enhver anden fortolkning ville umuliggøre en økonomisk rationel indførsel af bananer og ville give mulighed for, at der blev udstedt licenser til »stråmænd«.

13 Verwaltungsgericht fandt, at en fortolkning af fællesskabsbestemmelserne var nødvendig for at træffe afgørelse om en begæring om foreløbige forholdsregler, og den har derfor ved kendelse af 5. august 1993 stillet Domstolen følgende spørgsmål:

»Hvorledes skal bestemmelsen i artikel 2, litra c), i forordning (EØF) nr. 1442/93 fortolkes, hvorefter der åbnes et told-kontingent på 35 000 tons for den kategori erhvervsdrivende, der fra 1992 eller senere 'er begyndt' at markedsføre andre bananer end EF-bananer og/eller traditionelle AVS-bananer?

I denne sammenhæng opstår der navnlig følgende spørgsmål:

1) Er den i artikel 2, litra c), i forordning (EØF) nr. 1442/93 fastsatte definition af erhvervsdrivende i kategori C indholds-mæssigt forskellig fra definitionen i henhold til artikel 1, litra c) [læs: artikel 19, stk. 1, litra c)] i forordning (EØF) nr. 404/93, hvorefter erhvervs-drivende i kategori C er dem, som siden 1992 'er begyndt' at markedsføre andre bananer end EF-bananer og/eller traditionelle AVS-bananer, og hvori består i så fald forskellen?

2) Kan også sådanne ansøgere anses for erhvervsdrivende som defineret i artikel 2, litra c), i forordning (EØF) nr. 1442/93 og/eller i artikel 19, stk. 1, litra c), i forordning (EØF) nr. 404/93, som

— indgiver ansøgning om registrering i henhold til artikel 2, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 1443/93 med det formål at overdrage licenserne til andre erhvervsdrivende i kategori C?

— indgiver en sådan ansøgning med det formål at gøre det muligt for erhvervsdrivende i kategorierne A og B eller tredjemænd at udnytte disse licenser?

— indgiver en sådan ansøgning uden allerede at have udviklet en erhvervsmæssig virksomhed, som har til formål — for første gang — at markedsføre de i artikel 2, litra c), i forordning (EØF) nr. 1442/93 omhandlede bananer?

3) Hvilke krav skal der i givet fald stilles til en erhvervsmæssig virksomhed, for at det kan siges, at ansøgeren er begyndt at markedsføre bananer?

4) Kan erhvervsdrivende, som før 1992 har optaget forretningsforbindelser med henblik på indførsel af de i artikel 2, litra c), i forordning (EØF) nr. 1442/93 nævnte bananer og har indført disse bananer i 1992 eller senere, registreres som erhvervsdrivende i kategori C?

5) Kan artikel 3, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 1442/93 finde anvendelse på artikel 2, litra c), i forordning (EØF) nr. 1442/93?«

Det første spørgsmål

14 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret oplyst, om definitionen på erhvervsdrivende i kategori C i gennemførelsesforordningens artikel 2, litra c), er forskellig fra definitionen i rådsforordningens artikel 19, stk. 1, litra c).

15 For det første bemærkes, at den tyske version af rådsforordningen i artikel 19, stk. 1, litra c), omhandler erhvervsdrivende »... die ab 1992 mit der Vermarktung ... beginnen« (som begynder at markedsføre), mens de øvrige sproglige versioner ligesom gennemførelsesforordningen i alle sprogversioner, herunder den tyske version, omhandler erhvervsdrivende, der »siden 1992 er begyndt at markedsføre ... bananer«. (O.a.: I gennemførelsesforordningens danske version hedder det tilsvarende: »der fra 1992 eller senere er begyndt at markedsføre ... bananer«).

16 For det andet bemærkes, at gennemførelsesforordningen, som det fremgår af dens titel og betragtninger, har til formål at fastsætte gennemførelsesbestemmelserne for den importordning for bananer, der er fastsat i rådsforordningen, og at gennemførelsesforordningens artikel 2 blot gentager de definitioner af de tre kategorier erhvervsdrivende, som opregnes i artikel 19, stk. 1, i rådsforordningen.

17 Det fremgår af en sammenligning af de forskellige sproglige versioner og af forholdet mellem rådsforordningen og gennemførelsesforordningen, at definitionen af erhvervsdrivende i kategori C i den sidstnævnte ikke adskiller sig fra definitionen i den førstnævnte.

18 Det første spørgsmål skal følgelig besvares således, at definitionen af erhvervsdrivende i kategori C i gennemførelsesforordningens artikel 2, litra c), ikke er forskellig fra definitionen i rådsforordningens artikel 19, stk. 1, litra c).

Det andet spørgsmål, tredje led, og det tredje spørgsmål

19 Med det andet spørgsmål, tredje led, og det tredje spørgsmål ønsker den forelæggende ret i det væsentlige oplyst, om artikel 19, stk. 1, litra c), i rådsforordningen og artikel 2, litra c), i gennemførelsesforordningen skal fortolkes således, at den

erhvervsdrivende på det tidspunkt, hvor han ansøger om at blive registreret i kategori C, allerede skal have udøvet virksomhed med markedsføring af bananer.

20 Ved fastlæggelsen af rækkevidden af begrebet erhvervsdrivende i kategori C må der såvel henses til ordlyden af rådsforordningens artikel 19, stk. 1, litra c), som til denne bestemmelses formål.

21 Begge bestemmelser kræver, at den erhvervsdrivende i kategori C ikke må have markedsført bananer før den 1. januar 1992. Derimod stiller de ikke den betingelse for registrering som erhvervsdrivende i kategori C, at den erhvervsdrivende skal have indledt markedsføring af bananer på det tidspunkt, hvor ansøgningen indgives.

22 Denne fortolkning er i øvrigt i overensstemmelse med formålet med rådsforordningen, ifølge hvis trettende betragtning der skal afsættes en disponibel mængde til nye erhvervsdrivende, der for nylig har nedsat sig eller agter at nedsætte sig som handlende inden for denne sektor.

23 Ordningen for udstedelse af importlicenser til erhvervsdrivende i kategori C adskiller sig grundlæggende fra den ordning, der er fastsat for erhvervsdrivende i kategorierne A og B, som i henhold til artikel 19, stk. 1, i rådsforordningen for egen regning skal have markedsført en minimumsmængde bananer, og hvis ansøgninger om indførsel i henhold til artikel 19, stk. 2, imødekommes på grundlag af de gennemsnitlige mængder bananer, som er markedsført i de seneste tre år.

24 Det andet spørgsmål, tredje led, og det tredje spørgsmål skal følgelig besvares med, at artikel 19, stk. 1, litra c), i rådsforordningen og artikel 2, litra c), i gennemførelsesforordningen skal fortolkes således, at den erhvervsdrivende ikke allerede skal

have udøvet virksomhed med markedsføring af bananer på det tidspunkt, hvor han ansøger om at blive registreret i kategori C.

Det andet spørgsmål, første og andet led

25 Med dette spørgsmål ønsker den forelæggende ret oplyst, om artikel 19, stk. 1, litra c), i rådsforordningen og artikel 2, litra c), i gennemførelsesforordningen skal fortolkes således, at en erhvervsdrivende kan anmode om at blive registreret i kategori C, selv om han har til hensigt at overdrage importlicensen til en tredjemand.

26 Artikel 20, stk. 2, første led, i rådsforordningen giver udtrykkeligt mulighed for overdragelse af importlicenser og bemyndiger Kommissionen til at vedtage gennemførelsesbestemmelser for denne overdragelse.

27 Gennemførelsesforordningens artikel 13 fastlægger nærmere de forskellige tilladte former for overdragelse af licenser. Denne artikel forbyder i stk. 2, nr. 2), en erhvervsdrivende i kategori C at overdrage licenser til erhvervsdrivende i kategori A og B.

28 Selv om gennemførelsesforordningen ikke indeholder udtrykkelige bestemmelser herom, fremgår det af fællesskabsbestemmelsernes generelle opbygning, at en forbudt overdragelse sanktioneres ved, at den, der har modtaget rettigheder ved overdragelsen, ikke kan foretage de indførsler af bananer, som er knyttet til de overdragne licenser.

29 Hverken rådsforordningen, gennemførelsesforordningen eller den ovenfor nævnte forordning nr. 1443/93 pålægger den erhvervsdrivende, som ansøger om at blive registreret i kategori C, at godtgøre, at han har til hensigt selv at anvende importlicensen, eller at oplyse, hvilke erhvervsdrivende han eventuelt har til hensigt at overdrage den til.

30 Det andet spørgsmål, første og andet led, skal derfor besvares med, at artikel 19, stk. 1, litra c), i rådsforordningen og artikel 2, litra c), i gennemførelsesforordningen skal fortolkes således, at en erhvervsdrivende kan anmode om at blive registreret i kategori C, selv om han har til hensigt at overdrage importlicensen til en tredjemand.

Det fjerde spørgsmål

31 Med sit fjerde spørgsmål ønsker den forelæggende ret oplyst, om erhvervsdrivende, som før 1992 har optaget forretningsforbindelse med henblik på at indføre de bananer, der nævnes i artikel 2, litra c), i gennemførelsesforordningen, og som har indført disse bananer i 1992 eller senere, kan registreres som erhvervsdrivende i kategori C.

32 Som det er præciseret i præmis 21, indeholder rådsforordningens artikel 19, stk. 1, litra c), og gennemførelsesforordningens artikel 2, litra c), som eneste betingelse et krav om, at den erhvervsdrivende i kategori C ikke har markedsført bananer før den 1. januar 1992.

33 I overensstemmelse hermed definerer rådsforordningens artikel 19, stk. 1, litra a) og b), og gennemførelsesforordningens artikel 2, litra a) og b), de erhvervsdrivende i kategorierne A og B som dem, der har markedsført bananer før 1992. Ifølge

rådsforordningens artikel 19, stk. 2, andet afsnit, udstedes der licens til disse erhvervsdrivende på grundlag af mængder, som de har markedsført fra 1989 til 1991.

34 Artikel 15, stk. 2, nr. 5), i rådsforordningen definerer udtrykket »markedsføre« som »markedsføring i alle led« af bananer.

35 En erhvervsdrivende, som blot har optaget forretningsforbindelser uden faktisk markedsføring af bananer før den 1. januar 1992, er følgelig ikke begyndt at markedsføre bananer før denne dato.

36 Det fjerde spørgsmål skal følgelig besvares således, at erhvervsdrivende, som før 1992 har optaget forretningsforbindelser med henblik på at indføre de bananer, som nævnes i artikel 2, litra c), i gennemførelsesforordningen, og som har indført disse bananer i 1992 eller senere, kan registreres som erhvervsdrivende i kategori C.

Det femte spørgsmål

37 Med det femte spørgsmål ønsker den forelæggende ret oplyst, om gennemførelsesforordningens artikel 3, stk. 2, som udelukker virksomheder, der driver engros- og detailhandel, fra begrebet erhvervsdrivende, finder anvendelse på begrebet erhvervsdrivende i denne forordnings artikel 2, litra c).

38 Ved besvarelsen af dette spørgsmål må gennemførelsesforordningens artikel 3, stk. 2, betragtes i sin sammenhæng og på baggrund af formålet med fællesskabsbestemmelserne.

39 Denne bestemmelse angiver ikke nærmere, om udelukkelsen af virksomheder, der driver engros- og detailhandel, gælder for alle de tre kategorier af erhvervsdrivende eller kun for nogle af dem.

40 Artikel 15, stk. 2, nr. 5), i rådsforordningen, som med henblik på ordningen for samhandelen med tredjelande definerer udtrykkene »markedsføre« og »markedsføring« som markedsføring i alle led med undtagelse af produktets overgang til den endelige forbruger, kunne tænkes anført til støtte for at anvende gennemførelsesforordningens artikel 3, stk. 2, på alle kategorier erhvervsdrivende.

41 Imidlertid findes artikel 3, stk. 2, i en artikel, som udelukkende vedrører erhvervsdrivende i kategorierne A og/eller B, og udtrykket erhvervsdrivende i dette stykke henviser til de erhvervsdrivende i kategorierne A og/eller B, som udtrykkeligt og med udelukkelse af enhver anden kategori nævnes i stk. 1.

42 Denne fortolkning er også i overensstemmelse med den generelle opbygning af fællesskabsforskrifterne, som ikke indeholder nogen nærmere bestemmelse af begrebet erhvervsdrivende i kategori C bortset fra kravet om, at en sådan erhvervsdrivende ikke må have markedsført bananer før den 1. januar 1992.

43 Herefter må det femte spørgsmål besvares således, at gennemførelsesforordningens artikel 3, stk. 2, som udelukker virksomheder, der driver engros- og detailhandel,

fra begrebet erhvervsdrivende, ikke finder anvendelse på begrebet erhvervsdrivende i denne forordnings artikel 2, litra c).

Sagens omkostninger

44 De udgifter, der er afholdt af den tyske og den spanske regering samt af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Verwaltungsgericht Frankfurt am Main (Tyskland) ved kendelse af 5. august 1993, for ret:

1) Definitionen af erhvervsdrivende i kategori C i artikel 2, litra c), i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1442/93 af 10. juni 1993 om gennemførelsesbestemmelser for EF's importordning for bananer er ikke forskellig fra definitionen i artikel 19, stk. 1, litra c), i Rådets forordning (EØF) nr. 404/93 af 13. februar 1993 om den fælles markedsordning for bananer.

2) Artikel 19, stk. 1, litra c), i forordning nr. 404/93 og artikel 2, litra c), i forordning nr. 1442/93 skal fortolkes således, at den erhvervsdrivende ikke allerede skal have udøvet virksomhed med markedsføring af bananer på det tidspunkt, hvor han ansøger om at blive registreret i kategori C.

3) Artikel 19, stk. 1, litra c), i forordning nr. 404/93 og artikel 2, litra c), i forordning nr. 1442/93 skal fortolkes således, at en erhvervsdrivende kan anmode om at blive registreret i kategori C, selv om han har til hensigt at overdrage importlicensen til en tredjemand.

4) Erhvervsdrivende, som før 1992 har optaget forretningsforbindelser med henblik på at indføre de bananer, som nævnes i artikel 2, litra c), i forordning nr. 1442/93, og som har indført disse bananer i 1992 eller senere, kan registreres som erhvervsdrivende i kategori C.

5) Artikel 3, stk. 2, i forordning nr. 1442/93, som udelukker virksomheder, der driver engros- og detailhandel, fra begrebet erhvervsdrivende, finder ikke anvendelse på begrebet erhvervsdrivende i denne forordnings artikel 2, litra c).

Schockweiler Mancini Kakouris

Murray Hirsch

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 8. juni 1995.

R. Grass F.A. Schockweiler

Justitssekretær Formand for Sjette Afdeling